Prof. univ. dr. Florentin Smarandache, S.U.A.,
“Interacţiunea dinamică a contrariilor în Zoroastrism,”
REVISTA ART-EMIS - Anul XIV, Nr. 57 (1.414), 28 August 2024
https://www.art-emis.ro/stiinta/interactiunea-dinamica-a-contrariilor-in-zoroastrism

Interacţiunea dinamică a contrariilor în Zoroastrism

Florentin Smarandache
Departamentul de matematică, fizică și științe naturale, Universitatea din New Mexico
705 Gurley Ave., Gallup, NM 87301, Statele Unite ale Americii
smarand@unm.edu

Abstract

Acest articol abordează unele aspecte ale Zoroastrismului, examinând modul în care vechiul sistem de credințe persan se aliniază cu principiile dinamice și indeterminate ale sistemelor Fuzzy, Neutrosofic și MultiAlist. Zoroastrismul, bazat pe lupta eternă dintre bine și rău, lumină și întuneric, se intersectează cu principiile neutrosofice ale indeterminării, incompletitudinii și a interacțiunii dinamice a contrariilor. Viziunea profetului Zarathustra despre un ‘Dumnezeu neutrosofic’ adaptează unui univers dinamic și în evoluție noțiunile convenționale ale atributelor divine. Înainte de a investiga aceste zone ‘vagi’, este explorat conceptul de ‘graniță conceptuală neclară’, subliniind indeterminarea și imprecizia inerente definirii conceptelor opuse sau parțial opuse. Legea Terțului-Multiplu-Infinit Inclus (*Law of included infinitely-many-middles*) sugerează că între opoziții există o multitudine de nuanțe sau valori intermediare. Paradoxul grămezii (paradoxul soriților) provoacă logica tradițională, expunând dificultățile în definirea granițelor vagi. Interpretarea neutrosofică propune introducerea unei zone tampon între opoziții, rezultând paradoxul neutrosofic al soriților. În plus, evidențiem necesitatea unei înțelegeri mai flexibile și mai nuanțate a granițelor conceptuale, recunoscând natura dinamică și indeterminată a multor construcții filosofice și logice. În final, aprofundăm aplicarea neutrosofiei la diferite concepte culturale și filosofice. Figura legendară a lui Ghilgameș, descrisă ca fiind două treimi zeu și o treime om, este examinată atât din perspective tradiționale, cât și neutrosofice. În plus, conceptele hinduse de Dharma, Adharma și Karma sunt reexaminate în contextul neutrosofiei. Logica Sutrei de Diamant în Buddhismul Mahayana, caracterizată prin limbaj paradoxal, se aliniază cu principiile neutrosofice în provocarea noțiunilor fixe și îmbrățișarea aspectelor interconectate și indeterminate ale realității. În ciuda originilor culturale diverse, aceste exemple împărtășesc un fir comun în punerea sub semnul întrebării a absolutismului conceptelor și în acceptarea naturii dinamice a existenței.

Cuvinte cheie

Zoroastrism; Zarathustra; Ahura Mazda; Ghilgameș; Dharma; Adharma; Karma; fericire; Sutra de diamant; podul Chinvat; Cirus cel Mare; vag; neutrosofie; paradoxul soriților; paradoxul neutrosofic al soriților; informații fuzzy; granulare; MultiAlism; sistem MultiAlist, gândire MultiPolară.

O variantă în engleză a acestui articol: Smarandache, F. (2024). “The dynamic interplay of opposites in Zoroastrianism.” *Journal of fuzzy extension and applications*, 5(1), 1-15. https://fs.unm.edu/Zoroastrianism.pdf ; https://doi.org/10.22105/jfea.2024.1901730.22105

1. Introducere

În două articole recente [1], [2], am extins conceptele de “pluralism”, “neutrosofie”, “neutrosofie rafinată”, “mulțime neutrosofică rafinată”, “mulțime multineutrosofică” și “plitogenie” [3–8] într-o categorie mai largă, pe care am denumit-o *MultiAlism*,

conceptualizând un *Sistem MultiPolar* format nu doar din multiple elemente care pot fi aleatorii, contradictorii sau adiționale, ci și prin acceptarea caracteristicilor provenind din mai multe sisteme de bază (sisteme UniPolare, BiPolare, TriPolare sau PluriPolare). Unul dintre exemplele unui sistem MultiPolar pe care l-am propus în lucrarea menționată anterior a fost din domeniul religiilor, și anume Zoroastrismul, cu caracteristicile sale aparent neclare. Interpretările occidentale întâmpină dificultăți de încadrare, considerându-l ba monoteist, ba dualist sau chiar pluralist [9]. În cele ce urmează, voi discuta din nou unele limite conceptuale neclare (vagi, *fuzzy*), nu înainte de a reaminti câteva aspecte de bază ale teoriei granularizării informațiilor *fuzzy* și neutrosofice, pentru a reveni la exemplul Zoroastrismului cu scopul unei înțelegeri mai profunde a unor fațete *Fuzzy*, Neutrosofice și MultiAliste ale acestei religii. Dedic ipotezele și inferențele care urmează memoriei profesorului Zadeh, pentru contribuțiile sale profunde într-o gamă largă de domenii științifice și tehnice, dar și pentru legătura pe care a avut-o cu spațiile culturale la care se referă această lucrare [10].

Fig. 1. Lotfi Aliasker Zadeh (părintele teoriilor *fuzzy*) și Florentin Smarandache (părintele teoriilor neutrosofice), participând la BISC FLINT-CIBI *International Workshop on Soft Computing for Internet and Bioinformatics*, care a avut loc la Universitatea din Berkeley, California, între 15 și 19 decembrie 2003. În acest context, am prezentat lucrarea 'Generalizarea mulțimii fuzzy-intuiționiste la mulțimea neutrosofică' (Generalization of the Intuitionistic Fuzzy Set to the Neutrosophic Set).

1.2. Granularea informațiilor fuzzy

Să ne amintim mai întâi esența teoriei granulației informației fuzzy, considerată de Zadeh ca fiind centrală în raționamentul uman [11]. După Zadeh [11], cogniția umană se bazează pe trei concepte fundamentale: granulație (divizarea unui întreg în părți), organizare (integrarea părților într-un întreg) și cauzalitate (asocierea cauzelor cu efectele). Granulația unui "obiect" <A> generează un grup de granule ale lui <A>, care sunt indistincte, similare,

apropiate sau funcțional legate, în general ierarhice în natură, iar atributele și valorile lor sunt fuzzy — deoarece limitele lor nu sunt clar definite.

1.1.1. Mulțimile fuzzy

În teoria tradițională a mulțimilor, un element fie aparține unei mulțimi, fie nu aparține. În teoria mulțimilor fuzzy, elementele pot avea o apartenență parțială la o mulțime. Gradul de apartenență este o valoare între 0 și 1, unde 0 înseamnă lipsa apartenenței, 1 înseamnă apartenență totală, iar valorile intermediare indică o apartenență parțială.

1.1.2. Granularea

Granulația implică gruparea sau *cluster*-izarea elementelor pe baza similarității sau relevanței lor. Este procesul de creare a mulțimilor fuzzy pentru a reprezenta submulțimi de elemente cu caracteristici similare. Granulația ajută la organizarea informațiilor și la gestionarea impreciziei inerente în cunoașterea umană.

1.1.3. Granulele de informații

Granulele de informație sunt rezultatul procesului de granulație. Ele sunt mulțimi fuzzy care reprezintă un nivel mai înalt de abstractizare sau grupare a elementelor. Aceste granule facilitează gestionarea informațiilor complexe și incerte, oferind o reprezentare mai compactă și mai ușor de gestionat.

1.1.4. Raționamentul uman

Zadeh [12] susține că raționamentul uman implică gândirea la diferite niveluri de granularitate. Oamenii organizează în mod natural informațiile în categorii sau concepte care nu sunt strict definite, ci au limite fuzzy. Granulația informației fuzzy reflectă acest proces cognitiv uman, permițând reprezentarea cunoștințelor imprecise și incerte [12]–[14].

1.2. Neutrosofia

Neutrosofia explorează interdependența și interacțiunea dintre opoziții. Înrădăcinate în ideea de neutralitate, conceptele neutrosofice provoacă gândirea binară tradițională și oferă o perspectivă nuanțată asupra complexităților lumii.

Această teorie consideră fiecare noțiune sau idee <A> împreună cu opusul sau negația sa <antiA> și cu spectrul de neutralități <neutA> dintre ele (adică noțiuni sau idei care nu sunt nici <A>, nici <antiA>). Ideile <neutA> și <antiA> sunt împreună denumite <nonA>. Neutrosofia este o generalizare a filozofiei chineze antice Yin-Yang și a dialecticii lui Hegel și Marx (care se bazează doar pe <A> și <antiA>).

De exemplu, în matematică, numerele neutrosofice și algebra neutrosofică oferă instrumente pentru gestionarea incertitudinilor în datele numerice. Aceste concepte își găsesc aplicabilitatea în procesele de luare a deciziilor, unde informațiile incomplete sau ambigue sunt frecvente. În fizică, mecanica neutrosofică extinde mecanica clasică pentru a include forțe indeterminate și măsurători imprecise. Această abordare este deosebit de relevantă în mecanica cuantică, unde natura particulelor și proprietățile lor sfidează adesea descrierea deterministă [3], [6].

1.2.1. Cadrul filosofic

Neutrosofia este o filozofie care recunoaște existența indeterminării în cunoașterea și percepția umană. Ea îmbrățișează ideea că multe fenomene, concepte și propoziții nu sunt nici adevărate, nici false, ci există într-o stare de adevăr parțial. Neutrosofia introduce noțiunea de "neutru", subliniind prezența indeterminării ca un aspect fundamental al realității.

1.2.2. Logica neutrosofică

Logica neutrosofică extinde logica clasică pentru a include informații indeterminate, incomplete și inconsistente. Ea introduce conceptele de grad de apartenență la adevăr, grad de apartenență la falsitate și grad de apartenență la indeterminare, oferind o reprezentare mai flexibilă și nuanțată a realității [4].

1.2.3. Mulțimea neutrosofică

Teoria mulțimilor neutrosofice generalizează teoria mulțimilor clasice pentru a gestiona elementele indeterminate. O mulțime neutrosofică permite includerea obiectelor cu grade de apartenență indeterminate, recunoscând incertitudinea inerentă în definirea limitelor clare pentru anumite concepte.

1.2.4. Probabilitea neutrosofică

Probabilitatea neutrosofică generalizează teoria probabilității clasice pentru a aborda situațiile în care incertitudinea, indeterminarea și ambiguitatea joacă un rol esențial. Ea oferă un cadru pentru gestionarea informațiilor incomplete și reflectă imprecizia inerentă în diverse scenarii din lumea reală, având trei sub-funcții: șansa ca un eveniment să aibă loc, șansa indeterminată ca evenimentul să aibă loc și șansa ca evenimentul să nu aibă loc.

1.2.5. Dincolo de gândirea binară

Abordarea interdisciplinară a neutrosofiei provoacă natura binară a filozofiei occidentale tradiționale și îmbrățișează complexitatea și ambiguitatea inerente în lume. Deși se confruntă cu critici, neutrosofia și disciplinele neutrosofice continuă să stimuleze discuțiile intelectuale și să contribuie la înțelegerea noastră în evoluție a incertitudinii și ambiguității [15].

1.3. Triada Neutrosofică și MultiNeutrosofia

Numeroase școli de gândire au examinat extensiv dinamica dintre opozițiile <A> și <antiA>. Aceste concepte sunt cunoscute sub diverse denumiri, inclusiv dialectica, Yin-Yang, maniheismul, dualismul, Dharma-Adharma și multe altele. Cu toate acestea, partea neutră (sau indeterminată) (<neutA>) dintre aceste opoziții a fost ignorată, eliminată sau retractată. Neutrul sau indeterminabilul, așa cum am subliniat în studiile mele de teorie neutrosofică [3], [4], intervine de obicei în dinamică (sau conflict) de partea unuia sau altuia dintre opuși, înclinând balanța într-o direcție sau alta. Limitările dintre opoziții pot fi fie fluide (când există o suprapunere sau parte indeterminată/neutră între opuse), fie rigide (când <A> și <antiA> sunt clar separate).

Prin urmare, am propus "echilibrul triadic", subliniind interconectarea opușilor. Triada – <adevăr>, <indeterminare>, <falsitate> – formează piatra de temelie a sistemului de gândire neutrosofic. Pentru fiecare element "x" într-o mulțime triadică neutrosofică A, există un neutru

al lui “x” și un opus al lui “x”. De asemenea, neutrul lui “x” trebuie să fie diferit de elementul neutru clasic [16].

MultiNeutrosofia [2] este o neutrosofie multiplicată, concentrându-se pe dinamica dintre G={A_1, A_2, …, A_n} și opusul său G={B_1, B_2, …, B_m}, cu neutralii lor G={C_1, C_2, …, C_r}. Iată câteva exemple simple de MultiNeutrosofie:

- Un grup de țări împotriva altui grup de țări (în timpul Primului și Celui de-al Doilea Război Mondial), în timp ce un al treilea grup de țări rămâne neutru.
- Un grup de idei împotriva altui grup de idei în filozofie, literatură, știință, cultură, religie.
- O echipă de baschet contra unei alte echipe de baschet (ca grupuri opuse), iar grupul neutru (format din arbitri și susținători, în timp ce susținătorii pot fi împărțiți între susținătorii primei echipe, susținătorii celei de-a doua echipe și susținătorii indeciși).

1.4. Sistemul MultiAlist

În [1], am delimitat un Sistem MultiPolar care este deschis combinațiilor de opoziții și neutralii (indeterminări). Sistemul MultiPolar este o extensie a Sistemului PluriPolar. Sistemele UniPolar, BiPolar, TriPolar și PluriPolar sunt uni-valente (unul exclude pe celălalt), dar Sistemul MultiPolar este multi-valent (conține mai multe sisteme) și admite neutralitatea și indeterminarea între opoziții.

MultiAlismul este un sistem deschis și dinamic cu indeterminări și neutralități, format din elemente provenind din multe sisteme, excedând PluriAlismul, care este un sistem dinamic închis fără indeterminări, un uni-sistem format din elemente provenind dintr-un singur sistem.

2. Granițe conceptuale vagi

Să subliniem limitele vagi dintre concepte opuse sau parțial opuse.

Având în vedere că limitele dintre concepte sunt adesea neclare și imprecise, este de imaginat ca <A>, <neutA>, <antiA> (și <nonA> în mod natural) să aibă părți comune două câte două, sau chiar toate trei.

2.1. Legea terțului-multiplu inclus

Am generalizat în [17] Legea terțului inclus [<A>, <nonA>, și o a treia valoare <T> care rezolvă contradicția lor la un alt nivel al realității] (Lupasco-Basarab).

Legea terțului-multiplu inclus [<A>, <antiA>, și <neutA>, unde <neutA> este divizat într-o multitudine de neutralități între <A> și <antiA>, precum <$neut_1$A>, <$neut_2$A>, etc.]. Valoarea <neutA> (adică Neutralitatea sau Indeterminarea legată de <A>) include de fapt valoarea de mijloc inclusă. De asemenea, Principiul opoziției dinamice [opoziția dintre <A> și <antiA>] este extins la Principiul opoziției dinamice neutrosofice [care înseamnă opoziții între <A>, <antiA>, și <neutA>].

2.1.1. Legea Terțului-Multiplu-Infinit Inclus

Între opusele <A> și <antiA> există un număr infinit de valori de mijloc, denumite <$neutA_i$>, unde $i = 1, 2, ..., \infty$ [18].

Să luăm un exemplu practic: între <Alb> și <Negru> există un număr infinit de nuanțe de culori.

I. Între 100% Adevărat și 100% Fals există un număr infinit de valori de mijloc, care sunt valori de adevăr de forma: d% Adevărat și (1-d)% Fals. Astfel, o propoziție logică poate fi, de exemplu, 1% Adevărat și 99% Fals, 2% Adevărat și 98% Fals, etc., unde d ∈ (0, 1).

II. În mod similar, între 100% apartenență și 100% neapartenență există un număr infinit de valori de mijloc de forma: d% apartenență și (1-d%) neapartenență.

2.2. Paradoxurile soriților

Paradoxele soriților sunt o clasă de paradoxuri care apar din indeterminarea legată de limitele vagi ale conceptelor. Să reamintim exemplul clasic al paradoxului grămezii:

I. Începeți cu o grămadă de nisip. II. Dacă îndepărtați un singur firicel de nisip, grămada rămâne o grămadă. III. Repetați acest proces: îndepărtați câte un firicel de fiecare dată. IV. La un moment dat, veți rămâne cu doar câteva firicele de nisip.

Întrebarea este: în ce punct grămada încetează să mai fie o grămadă?

Paradoxul subliniază dificultatea de a defini când o <grămadă> devine o <non-grămadă>. Problema apare din lipsa inerentă de precizie în conceptele de zi cu zi. Paradoxuri similare pot fi construite pentru alte concepte vagi, precum "înălțime", "chelie", "vârstă" și multe altele.

Aceste paradoxuri contestă abordările tradiționale ale logicii și teoriei mulțimilor, care presupun distincții clare între categorii. Ele ridică întrebări despre natura vagului în lingvistică și despre modul în care o gestionăm în raționamentul logic [19], [20]. Au fost propuse diverse soluții și teorii pentru a aborda paradoxurile soriților [21], inclusiv:

I. **Teoriile Graduale**: Predicațiile vagi ar trebui înțelese în termeni de grade sau grade de apartenență.

II. **Supervaluaționismul**: O afirmație poate fi adevărată, falsă sau indeterminată, permițând mai multe precizări acceptabile ale termenilor vagi.

III. **Contextualismul**: Înțelesul termenilor vagi depinde de contextul în care sunt utilizați, iar limitele conceptelor pot varia în funcție de context.

IV. **Logica Multivalentă**: În locul logicii clasice binare (adevărat sau fals), logica multivalentă introduce mai multe valori de adevăr, acomodând stările intermediare sau *fuzzy* între adevărat și fals.

2.2.1. Interpretarea neutrosofică

Paradoxurile soriților, prin urmare, sunt paradoxuri în care între două entități opuse nu există o frontieră clară, și pot fi interpretate neutrosofic în următorul mod: se consideră o zonă tampon, <neutA> (sau neutră, indeterminare), între opoziții.

Nu există o distincție clară între unele opoziții <A> și <antiA>, unde <A> este un concept și <antiA> este opusul său, ci mai degrabă o zonă tampon <neutA>.

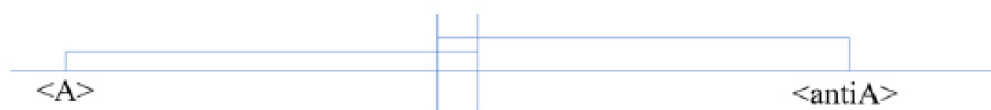

Fig. 2. A și antiA.

Există trei zone: o zonă care reprezintă cu siguranță <A>, o a doua zonă care reprezintă cu siguranță <antiA>, și o zonă ambiguă/nesigură/vagă care reprezintă <neutA>, zona neutră sau indeterminată (nici <A>, nici <antiA>; sau <A> și <antiA> simultan). Prin urmare, un univers de discurs are o partiție neutrosofică cu respect la frontieră dintre opoziții [22], [23].

2.2.2. Paradoxurile neutrosofice ale soriților

Între <A> și <neutA> nu există o frontieră clară – acesta este primul paradox neutrosofic (NSP1).

Apoi, între <neutA> și <antiA>, nu există o frontieră clară – acesta este al doilea paradox neutrosofic (NSP2).

2.2.3. Paradoxuri MultiSoriți

Paradoxurile MultiSoriți — în cadrul Neutrosofiei Rafinate (care este isomorfă cu MultiNeutrosofia) — au forma n-dimensională: $T_1, T_2, ..., T_p, I_1, I_2, ..., I_r, F_1, F_2, ..., F_s$, unde p, r, s sunt numere întregi ≥ 0, și cel puțin unul dintre p, r, s este ≥ 2 pentru a asigura rafinamentul (sau multiplicitatea), $p + r + s = n$, unde fiecare T_j, I_k, F_l sunt Adevăr / Indeterminare / Falsitate rafinate (sau respectiv multiple).

Frontierele dintre toate aceste n sub-componente (sau multi-componente), luate două câte două, sunt neclare, vagi și fluide. Există $C(n,2)$ (combinări de n luate câte 2) = $n(n-1)/2$ paradoxuri ale soriților rafinate/MultiNeutrosofice.

3. Explorarea interacțiunii dintre Zoroastrism și neutrosofie

Zoroastrismul își are originile în învățăturile profetului Zarathustra (Zoroastru). Acest sistem de credințe antic, originar din Persia (Iranul de astăzi), subliniază lupta eternă (dinamică) între bine și rău, lumină și întuneric.

Zarathustra și-a transmis învățăturile într-o lume în care dualitatea avea un rol central. Principalele învățături ale zoroastrismului se axează pe conflictul etern dintre *Ahura Mazda*, divinitatea supremă care reprezintă bunătatea și adevărul, și *Angra Mainyu*, forța distrugătoare ce întruchipează minciuna și răul. Această bătălie cosmică, reflectată în principiile opuse ale 'asha' (adevăr) și 'druj' (minciună), oglindește dualitățile fundamentale inerente existenței, dar și zona neutrosofică care se întinde de la *asha* la *druj* [24].

În contextul zoroastrian, echilibrul triadic neutrosofic găsește rezonanță în interacțiunea perpetuă dintre bine, rău și în spațiul ambigu dintre acestea.

Comentariul lui Edalatpanah: "Juxtapunerea învățăturilor lui Zarathustra despre conceptele de bine și rău cu principiile neutrosofiei, care se concentrează pe neutralitate și spectrul fenomenelor ideative, promite să deschidă noi căi de interpretare pentru aceste învățături antice."

Viziunea lui Zarathustra asupra ordinii cosmice și responsabilității morale se aliniază cu noțiunea neutrosofică că adevărul, falsitatea și indeterminarea sunt interconectate și inseparabile. Învățăturile profetului subliniază necesitatea ca indivizii să participe activ în lupta eternă pentru dreptate, recunoscând complexitățile și incertitudinile inerente ale alegerilor lor.

3.1. Zeul neutrosofic al lui Zarathustra

Zarathustra a introdus o concepție a divinității care transcende noțiunile binare convenționale adesea asociate cu zeii. Centrală în filosofia lui Zarathustra este ideea că Dumnezeu întruchipează atât atribute masculine, cât și feminine și că existența este o relație dinamică între opozițiile <A> și <antiA>, care reflectă principiile neutrosofiei.

În plus, concepția lui Zarathustra despre Dumnezeu contestă omnipotența și omniscienţa tradițional atribuite ființelor divine. În locul unei divinități atotcunoscătoare și atotputernice, Dumnezeul lui Zarathustra este prezentat ca un creator al unui univers dinamic—un univers în continuă schimbare și progres către perfecțiune. Acest lucru se aliniază din nou cu noțiunea neutrosofică că realitatea este în mod inerent indeterminată, incompletă și în evoluție.

Dinamica dintre <A> (Bine) și <antiA> (Rău) în viziunea lui Zarathustra sunt elemente esențiale pentru înțelegerea naturii neutrosofice a Dumnezeului său, reflectând o realitate în care binele și răul coexistă în diverse grade. Universul, în această viziune, este un joc dinamic între forțe opuse, cu rezultate ce variază de la stări parțial bune și parțial rele până la stări de neutralitate completă în care gradele de bunătate și răutate se anulază sau se echilibrează reciproc.

Această perspectivă are implicații profunde pentru considerațiile etice din cadrul zoroastrismului. În loc să privim moralitatea în termeni absoluți, cadrul lui Zarathustra sugerează o înțelegere mai nuanțată, similară cu arhitectura neutrosofică. El invită adepții să navigheze prin rețeaua complexă a existenței, recunoscând că judecățile morale pot cădea în spectrul a ceea ce neutrosofia numește <neutA>, unde acțiunile și intențiile nu sunt definite strict ca fiind complet bune sau complet rele.

Pânza filozofică a lui Zarathustra se extinde și mai departe atunci când explorăm natura ritmică și dinamică a existenței. În viziunea sa, totul urmează o succesiune nesfârșită de schimbări, asemănătoare cu principiile neutrosofiei care recunosc indeterminarea și evoluția inerente în toate aspectele realității. Natura ritmică a existenței implică un dans perpetuu între opoziții, unde divinul, fiind neutrosofic, orchestrează simfonia creației.

Prin urmare, accentul pus de Zarathustra pe progres reflectă principiul neutrosofic că nimic nu este static. În acest univers dinamic, progresul nu este doar o opțiune, ci o necesitate. Stagnarea, așa cum sugerează Zarathustra, poate duce la nenorocire — o idee în concordanță cu înțelegerea neutrosofică care recunoaște consecințele potențiale ale rezistenței la schimbare și creștere. Dumnezeul neutrosofic încurajează evoluția continuă, promovând un univers într-o stare de devenire perpetuă.

Conceptul de auto-dominare introduce o dimensiune a responsabilității personale în filosofia lui Zarathustra. Această stăpânire de sine este crucială în navigarea interacțiunii dinamice dintre <A> și <antiA>, contribuind la progresia armonioasă către perfecțiune. Evoluția nu este doar un concept biologic, ci un principiu cosmic care ghidează rafinarea și îmbunătățirea continuă a întregii existențe. Perfecțiunea, în acest context, nu este un dat static, ci o călătorie dinamică spre un ideal.

Ideea că nemurirea înseamnă "dincolo de timp" adaugă un strat de profunzime filosofiei lui Zarathustra. Aceasta se aliniază cu înțelegerea neutrosofică că timpul nu este o constrângere

liniară, ci o dimensiune dinamică în care existența transcende limitele temporale convenționale [25], [26].

În concluzie, Dumnezeul lui Zarathustra — un orchestrator al ritmului neîncetat și al progresiei inerente în existență — este neutrosofic.

3.1.1. Fericirea în suferință

Mesajul lui Zarathustra, “Fericirea este pentru cel care îi face pe alții fericiți,” prezintă caracteristici neutrosofice prin recunoașterea indeterminării, incompletitudinii și interacțiunii dinamice a opuselor inerente conceptului de fericire [27], [28]. Acesta sugerează că adevărata fericire implică o înțelegere nuanțată a interconectivității dintre bunăstarea individuală și cea colectivă.

Iată câteva interpretări dintr-o perspectivă neutrosofică:

Indeterminarea fericirii

Neutrosofia recunoaște indeterminarea prezentă în multe concepte, inclusiv în conceptul de ‘fericire’. Ideea că “fericirea este pentru cel care îi face pe alții fericiți” introduce un element de incertitudine. Ce aduce fericire unei persoane nu aduce neapărat fericire și altora, iar factorii care contribuie la fericire pot varia considerabil.

Incompletitudinea în căutarea fericirii

Neutrosofia sugerează că această căutare a fericirii este o întreprindere incompletă. Fericirea nu este un dat absolut, ci există pe un spectru cu grade variabile de împlinire. Mesajul implică faptul că fericirea unei persoane este intim legată de fericirea altora, indicând că o înțelegere holistică a fericirii ar putea implica o perspectivă mai amplă, interconectată.

Interacțiunea dinamică dintre dăruire și acceptare

Mesajul subliniază un joc dinamic între oferirea și primirea fericirii. Neutrosofia recunoaște că această interacțiune nu este un proces unidimensional, ci un schimb complex și în evoluție. Actul de a face pe alții fericiți și, la rândul său, de a experimenta fericirea personală sugerează o relație dinamică și reciprocă.

Echilibrul între opoziții

Neutrosofia explorează echilibrul dintre opoziții. În contextul acestui mesaj, fericirea individuală este strâns legată de fericirea altora. Această interdependență subliniază echilibrul dinamic dintre interesul personal și bunăstarea comunității, contestând ideea că fericirea este un dat pur individuală.

Grade de fericire

Neutrosofia introduce ideea gradelor în diferite fenomene, iar fericirea nu face excepție. Mesajul sugerează că fericirea derivată din a face pe alții fericiți poate manifesta diferite grade. Aceasta poate varia de la împlinire parțială la o stare mai completă și armonioasă, unde fericirea individului și a altora coexistă și se întăresc reciproc.

3.1.2. Podul Chinvat

În teologie, *sufletul* este descris, în general, ca fiind componenta individului care împărtășește divinitatea și este adesea considerat că supraviețuiește morții corpului. Diferite

credințe și filosofi au elaborat teorii și credințe variate despre natura sa, relația cu corpul, originea și mortalitatea sa. De exemplu:

- Egiptenii: Conceptul egiptean de suflet includea două componente principale: *ka* (respirația), care supraviețuia morții dar rămânea în apropierea corpului, și *ba*, care călătorea în regatul morților. Aceste două aspecte reflectau credința în dualitatea și complexitatea existenței *post-mortem*.
- Chinezii: În tradiția chineză, se făcea o distincție clară între sufletul perisabil, sensibil, care înceta odată cu moartea, și principiul rațional care dăinuia dincolo de moarte. Această distincție reflecta o viziune asupra sufletului ca fiind alcătuit dintr-un aspect fizic și unul spiritual.
- Biblia: În tradiția biblică, sufletul este adesea asociat cu conceptul de respirație, fără a face o distincție clară între sufletul etereal și corpul fizic. Acest concept reflectă o viziune integrată asupra sufletului, care nu se separa de corpul fizic într-un mod clar.
- Teologia creștină: Sf. Augustin a caracterizat sufletul ca un "călăreț" al corpului, subliniind separația dintre aspectele materiale și imateriale, unde sufletul era considerat esența autentică a individului. Această viziune reflectă o separare clară între corpul fizic și sufletul imaterial, cu sufletul având rolul de a ghida și de a defini adevărata natură a individului.

În Zoroastrism, dincolo de corp (*tanū*), se considera că un individ este compus dintr-un număr de aspecte spirituale, clasificate liber ca 'suflete'. Acestea sunt șase elemente: forța animatoare, respirația vieții, mintea sau spiritul, sufletul, spiritul protector și dublul spiritual: <ahu>, <vyāna>, <manah>, <ruvan>, <fravashi>, <dainā>.

Când o persoană se naște, esența (*fravashi*) încarnează sufletul (*ruvan*) în corp pentru a experimenta lumea materială, adică pentru a suferi și a lupta împotriva forțelor rele pentru a lua decizii despre bine și rău. Prin urmare, *ruvan* participă activ la manifestarea liberului arbitru. Este de remarcat că *fravashis* sunt clasificați în trei grupe, cu elementul central compus din incertitudini și neutralități: <cei vii>, <cei încă nenăscuți> și <cei morți>.

La moarte, *ruvan* se credea că rămâne pe pământ timp de câteva zile în timp ce zeii evaluau viața defunctului, apoi se reunea cu *fravashi*-ul său și călătorea spre *Podul Chinvat*, care traversează prăpastia dintre cei vii și cei morți [30].

Acest pod are trăsături neutrosofice: când sufletul drept începe să-l traverseze, acesta devine din ce în ce mai mare, ajungând până la treizeci și șapte de "stâlpi" lungime și lățime (egal cu 9 "lănci" sau 1 "frasang"). Dimpotrivă, devine din ce în ce mai îngust până la dimensiunea unei lame de ras atunci când sufletul rău pășește pe pod, căzând în iad din cauza grosimii și tăișului podului [31]. Cu alte cuvinte, dimensiunea Podului Chinvat este un sistem dinamic deschis cu incertitudini sau neutralități, fiind astfel un Sistem MultiAlist.

În MultiAlism, există dinamici între multe triade neutrosofice: (<A_1>, <neutA_1>, <antiA_1>), (<A_2>, <neutA_2>, <antiA_2>), ...

3.2. Granularea celor Șase Atribute ale lui Ahura Mazda

Ahura Mazda [32], zeitatea supremă în Zoroastrism, și atributele asociate cu Ahura Mazda sunt tradițional înțelese într-un mod calitativ și simbolic, mai degrabă decât ca atribute precis definite. Încercăm să aplicăm conceptul de granulare a informațiilor *fuzzy* pentru a

descompune aceste atribute în grupuri de trei granule, recunoscând vagul și imprecizia inerentă în înțelegere:

3.2.1. Bunăvoința

Vohu Manah (Mintea Bună) semnifică atributul divin al gândirii bune, înțelegerii și clarității mentale:

I. Granula 1: procese de gândire pozitive și constructive.
II. Granula 2: conștientizare spirituală și iluminare.
III. Granula 3: intelectul divin care influențează înțelegerea umană.

3.2.2. Dreptatea

Asha Vahishta (Cel Mai Bun Adevăr) întruchipează principiile divine ale dreptății, adevărului și ordinii în univers:

I. Granula 1: perfecțiunea morală și etică.
II. Granula 2: armonia și echilibrul în ordinea cosmică.
III. Granula 3: guvernarea justă și echitabilă a lumii.

3.2.3. Dominația dezirabilă

Khshathra Vairya (Dominație Dorită) reprezintă puterea și autoritatea divine care mențin ordinea cosmică:

I. Granula 1: suveranitate și autoritate asupra creației.
II. Granula 2: manifestarea puterii divine în lume.
III. Granula 3: controlul și protecția ordinii cosmice.

3.2.4. Spiritul sfânt

Spenta Mainyu (Gândul Sfânt) reprezintă aspectul divin al înțelepciunii, creativității și mentalității pozitive:

I. Granula 1: cunoașterea și înțelegerea universului.
II. Granula 2: inteligența divină care ghidează creația.
III. Granula 3: perspicacitatea în ordinea cosmică.

3.2.5. Perfecțiunea

Haurvatat (Completitudinea) reprezintă calitatea divină a integrității, sănătății și perfecțiunii:

I. Granula 1: puritatea și sfințenia spirituală.
II. Granula 2: devotamentul față de principiile divine.
III. Granula 3: conexiunea cu divinitatea prin ritualuri și adorare.

3.2.6. Nemurirea

Ameretat (Nemurire) simbolizează atributul divin al vieții eterne, nemuririi și perpetuității:

I. Granula 1: natura eternă și neschimbătoare.
II. Granula 2: perpetuitatea existenței divine.
III. Granula 3: viața și vitalitatea nesfârșite.

Este important de menționat că aceste granule sunt create în scop ilustrativ și pentru a evidenția natura vagă a acestor atribute. Atributele lui Ahura Mazda sunt profund înrădăcinate în contextul religios și filozofic al Zoroastrismului, iar încercarea de a le granula introduce un nivel de interpretare și aproximare din cauza naturii abstracte și simbolice a acestor concepte, care, în consecință, se încadrează într-un sistem MultiAlist.

3.3. Instrumentalizarea Zoroastrismului: Cirus cel Mare

Dinamica istorică a claselor sociale, cuprinzând triada neutrosofică <SuperClasa, Clasa-de-Mijloc, Clasa-de-Jos>, a modelat semnificativ cursul societăților, atât dezvoltate, cât și mai puțin dezvoltate. <SuperClasa> este clasa superioară, deasupra legii, bucurându-se de toate privilegiile. <Clasa-de-Mijloc> și <Clasa-de-Jos> sunt clasele asupra cărora legile acționează cu cea mai mare asprime și care suferă cel mai adesea. Influența acestor clase sociale devine deosebit de evidentă atunci când se examinează domnia lui Cirus cel Mare și impactul principiilor zoroastriene asupra guvernării.

Influența Zoroastrismului asupra țesăturii culturale, sociale și politice a regiunii este profundă, cu Cirus cel Mare având un rol central în narațiunea istorică a acestei credințe. Cirus cel Mare a jucat un rol esențial în conturarea și propagarea Zoroastrismului.

Cirus, fondatorul Imperiului Ahemenid, a domnit în Persia din 559 până în 530 î.Hr. Domnia lui nu a fost marcată doar de cuceriri militare, ci și de o abordare vizionară a guvernării, care a încorporat principiile zoroastriene în cadrul administrativ al vastului său imperiu. Unul dintre conceptele fundamentale ale Zoroastrismului este ‘asha’, care reprezintă ‘adevărul’ și ‘dreptatea’. Cirus a integrat aceste idealuri în filosofia sa de guvernare, promovând justiția, echitatea și toleranța religioasă [33].

Cilindrul lui Cirus, un cilindru de argilă cu scriere cuneiformă akkadiană, stă ca o mărturie a angajamentului lui Cirus față de principiile zoroastriene. Acest artefact antic, considerat primul document cunoscut al drepturilor omului, conturează politicile lui Cirus privind libertatea religioasă și repatrierea popoarelor strămutate. Reflectă conceptul zoroastrian de ‘Vohu Manah’, ‘mintea bună’, deoarece Cirus a demonstrat o abordare vizionară și incluzivă în conducerea unui imperiu divers [34].

Cucerirea Babilonului de către Cirus în 539 î.Hr. este un alt moment crucial în care se poate observa influența zoroastriană. Respectul său pentru obiceiurile și religiile locale, așa cum este documentat în *Cilindrul lui Cirus*, contrastează cu normele imperiale ale vremii. Această abordare nu numai că a facilitat o tranziție lină a puterii, dar a pus și bazele diversității culturale și religioase care a caracterizat Imperiul Ahemenid.

Imperiul Ahemenid sub conducerea lui Cirus a oferit un exemplu de toleranță religioasă care nu numai că era protocronică și inovatoare, dar a fost și esențială pentru propagarea Zoroastrismului. Deși Cirus însuși era un adept al religiei tradiționale iraniene, a extins respectul și patronajul către diverse credințe din cadrul regatului său. Această etică a incluziunii — o trăsătură MultiAlistă — în conformitate cu idealurile zoroastriene a contribuit la stabilitatea imperiului și la coexistența comunităților religioase diverse.

Moștenirea lui Cirus ca instrument al Zoroastrismului se extinde dincolo de viața sa. Succesorii săi, inclusiv Darius cel Mare și Xerxes, au continuat să susțină principiile zoroastriene sub conducerea lor. Construcția lui Persepolis, grandioasa capitală ceremonială a

Imperiului Ahemenid, servește ca o expresie tangibilă a angajamentului imperiului față de atributele divine ale 'Khshathra Vairya' ('Domnia Dorită') și 'Haurvatat' ('Întregime').

Acest proiect monumental a simbolizat o despărțire de privilegiile exclusive ale SuperClasei și o mișcare către o societate mai inclusivă și echilibrată. SuperClasa, tradițional deasupra legii, a asistat la o schimbare către o guvernare mai justă și mai compasională. <Clasa-de-Mijloc> și <Clasa-de-Jos> nu mai suferă un tratament aspru, ci găsesc ușurare și considerație în politicile lui Cirus, reflectând influența idealurilor zoroastriene asupra dinamicii sociale și a guvernării.

3.3.1. O gândire multipolară

Cirus cel Mare, conducătorul persan antic, a pus bazele unui model de guvernare care îmbrățișa diversitatea și promova unitatea într-un vast imperiu. Avansând în lumea contemporană, ne găsim într-o lume MultiPolară cu poli geopolitici distincți, precum Statele Unite, Uniunea Europeană, China, Rusia, India sau Brazilia.

Moștenirea lui Cirus în materie de guvernare incluzivă servește drept precursor istoric al conceptului modern de Gândire MultiPolară. Ideea de *E Pluribus Unum* ("Din Multe, Unul"), adoptată de Uniunea Europeană, s-a transformat într-o narațiune mai complexă în lumea noastră MultiPolară. Se ridică întrebarea: Ar trebui acum să fie *E Pluribus Multa* ("Din Multe, Mult")? Sau mai degrabă *E Pluribus Omnia* ("Din Multe, Totul")? Dinamica unei lumi MultiPolare ne încurajează să luăm în considerare spectre alternative, precum *Ex Uno Omnia* ("Dintr-Unul, Totul"), *Ex Uno Plures* ("Dintr-Unul, Mult") sau chiar *Ex Uno Multa* ("Dintr-Unul, Multe").

Schimbarea către *E Pluribus Plures*" ("Din Multe, Mult") pare a fi o consecință a geopoliticii globale contemporane, un fenomen prezis de experți cu decenii în urmă. Lumea nu mai este caracterizată de o singură putere dominantă, ci de multiple centre de influență, fiecare contribuind la țesătura complexă a afacerilor globale [35]. În această Lume MultiPolară, politica identității apare ca o linie de fractură notabilă în societățile moderne. Pe măsură ce națiunile navighează complexitățile conviețuirii în cadrul globalizat, problema identității devine crucială. Diversitatea inerentă în Gândirea MultiPolară necesită ca societățile să se confrunte cu provocările și oportunitățile prezentate de diferitele identități, fie ele culturale, politice sau economice. Gândirea MultiPolară încurajează o despărțire de o viziune unipolară sau bipolară și necesită îmbrățișarea complexității unei lumi cu multiple centre de putere și influență.

4. Alte exemple de explorat

4.1. Gilgameș: două treimi zeu și o treime om

Figura legendară a lui Ghilgameș din Mesopotamia, care este socotit a fi două treimi zeu și o treime om [36] este un compozit unic care oferă o lentilă interesantă prin care putem explora caracterul lui Ghilgameș în contextul neutrosofiei.

4.1.1. Două treimi zeu

Înțelegerea Tradițională: aspectul divin al lui Ghilgameș simbolizează conexiunea sa cu zeii, oferindu-i forță excepțională, înțelepciune și abilități dincolo de cele ale oamenilor

obișnuiți. Această moștenire divină reprezintă statutul său înalt și îl diferențiază de ființele muritoare.

Perspectiva Neutrosofică: în cadrul neutrosofic, aspectul de două treimi zeu introduce un element de indeterminare. Acesta sugerează că atributele divine ale lui Ghilgameș nu sunt absolute sau complet definite. În schimb, ele există pe un spectru, incorporând un grad de incertitudine și interacțiune dinamică cu natura sa umană.

4.1.2. O treime om

Înțelegerea Tradițională: aspectul uman al lui Ghilgameș reprezintă mortalitatea sa, susceptibilitatea la emoții și capacitatea de creștere și dezvoltare personală. Acest element uman adaugă un strat de relatibil caracterului său, făcându-l mai accesibil experienței umane.

Perspectiva Neutrosofică: aspectul de o treime uman introduce un sentiment de incompletitudine în cadrul lui Ghilgameș. Neutrosofia sugerează că umanitatea sa nu este o stare fixă, ci un element dinamic care interacționează cu atributele sale divine. Această interacțiune creează un caracter complex și în evoluție, al cărui comportament și decizii reflectă indeterminarea inerentă a condiției umane.

4.1.3. Interacțiunea dinamică

Înțelegerea Tradițională: combinația de elemente divine și umane în Ghilgameș creează un caracter puternic și multidimensional. Călătoria sa, marcată de căutări pentru nemurire și auto-descoperire, reflectă lupta de a reconcilia natura sa duală.

Perspectiva Neutrosofică: neutrosofia subliniază interacțiunea dinamică a contrariilor. În cazul lui Ghilgameș, interacțiunea constantă între atributele sale divine și umane ilustrează indeterminarea inerentă caracterului său. Deciziile, motivațiile și rezultatele acțiunilor sale nu sunt prestabilite, ci există într-un domeniu de flux constant și evoluție.

4.2. Dharma-Adharma și Karma

Conceptele de *Dharma*, *Adharma* și *Karma* sunt aspecte fundamentale ale filozofiei hindu și sunt strâns legate de țesătura considerațiilor etice și morale ale vieții [37]. Atunci când sunt explorate în contextul neutrosofiei, care se ocupă cu indeterminarea, incompletitudinea și interacțiunea dinamică a contrariilor, aceste concepte dobândesc noi dimensiuni, oferind o perspectivă nuanțată asupra complexităților existenței umane.

4.2.1. Dharma

Înțelegerea Tradițională: Dharma este adesea tradusă ca datorie, dreptate sau ordine cosmică. Ea cuprinde principiile morale și etice care reglementează comportamentul și responsabilitățile unui individ în viață. *Dharma* oferă un cadru pentru a trăi în armonie cu universul și pentru a susține acțiuni virtuoase.

Perspectiva Neutrosofică: neutrosofia recunoaște indeterminarea inerentă în deciziile etice. *Dharma*, în acest context, nu este un set rigid de absoluturi, ci un principiu dinamic care navighează interacțiunea dintre contrarii. Determinarea a ceea ce este drept poate conține elemente de indeterminare, iar gradul de dreptate poate exista pe un spectru, mai degrabă decât în termeni binari.

4.2.2. Adharma

Înțelegerea Tradițională: Adharma reprezintă acțiuni care sunt împotriva ordinii morale și etice. Aceasta semnifică comportamente care perturbă armonia, creează dezechilibru și încalcă principiile dreptății.

Perspectiva Neutrosofică: Adharma, în cadrul neutrosofic, recunoaște incompletitudinea inerentă în etichetarea acțiunilor ca fiind exclusiv corecte sau greșite. Interacțiunea dinamică dintre *Dharma* și *Adharma* sugerează că evaluările etice pot implica grade de indeterminare, reflectând natura complexă a alegerilor umane.

4.2.3. Karma

Înțelegerea Tradițională: Karma este legea cauzei și efectului, conform căreia acțiunile au consecințe ce pot apărea în această viață sau în viitoare încarnări. Acțiunile pozitive conduc la rezultate pozitive (*karma* bună), în timp ce acțiunile negative duc la consecințe negative (*karma* rea).

Perspectiva Neutrosofică: Karma, prin prisma neutrosofică, recunoaște natura dinamică a consecințelor. Legea cauzei și efectului nu este deterministă, ci există într-un cadru de indeterminare. Acțiunile pot genera rezultate care se încadrează într-un spectru de posibilități, reflectând principiul neutrosofic conform căruia nimic nu este absolut și totul există într-o stare de evoluție constantă.

4.3. Logica Sutrei diamantului

Sutra Diamantului — cunoscută sub numele de “Vajracchedikā Prajñāpāramitā Sūtra” (“Perfecțiunea Înțelepciunii în 700 Versuri”), despre care se crede că a fost compusă în primul secol d.Hr., făcând-o unul dintre cele mai vechi texte cunoscute — este un text central în Buddhismul Mahayana, în special în tradițiile Zen și Chan.

Sutra Diamantului se prezintă sub forma unui dialog între Buddha și Subhūti. Discuția are loc în contextul unei conversații mai ample despre natura înțelepciunii și calea spre iluminare. Stilul învățăturii este caracterizat de limbaj paradoxal, negări și deconstrucția conceptelor convenționale. Acest stil are scopul de a conduce ascultătorul sau cititorul dincolo de gândirea conceptuală, către o experiență directă a realității.

Sutra Diamantului subliniază transcenderea gândirii dualiste, îndemnând practicanții să depășească conceptele de ‘sine’, ‘celălalt’, ‘existență’ și ‘non-existență’. Aceasta încurajează realizarea directă a interconectivității tuturor fenomenelor [38].

Sutra Diamantului subliniază conceptul de “goliciune” (śūnyatā) și impermanența tuturor fenomenelor. Goliciunea nu este un concept nihilist, ci mai degrabă o afirmare a interdependenței și interconectivității tuturor lucrurilor. Expresia “forma este goliciune, goliciunea este formă” înfățișează această învățătură, punând în evidență natura dinamică și interrelaționată a realității.

Logica încorporată în Sutra Diamantului este experiențială și intuitivă, având scopul de a conduce indivizii către o înțelegere directă (*prajñā*) a naturii realității [39].

Deși Logica Sutra Diamantului și Logica Neutrosofică provin din contexte culturale și istorice diferite, ele împărtășesc un fir comun în provocarea noțiunilor fixe și în îmbrățișarea aspectelor dinamice, interconectate și indeterminate ale realității.

Concluzii

Împletind împreună tapiseria Zoroastrismului, învățăturile lui Zarathustra și filosofia Neutrosofiei, emerge un bogat joc de idei. Lupta eternă dintre bine și rău, adevăr și falsitate, își găsește expresia atât în teologia persană antică, cât și în discursul filosofic contemporan. Prin îmbrățișarea echilibrului triadic inerent în Neutrosofie, indivizii pot naviga complexitățile existenței cu o conștientizare mai profundă a interconexiunii contrariilor, căutând un echilibru armonios în mijlocul luptei perpetue. Cadrul Neutrosofic invită la contemplarea ambiguității și complexității inerente în opozițiile aparent binare. Așa cum Zoroastrismul recunoaște lupta continuă dintre Ahura Mazda și Angra Mainyu, Neutrosofia sugerează că claritatea și certitudinea absolută sunt eluzive, iar realitatea se află adesea în domeniul indeterminat.

Mulțumiri

Aș dori să îmi exprim recunoștința sinceră față de S.A. Edalatpanah, al cărui comentariu pe ResearchGate — "Juxtapunerea învățăturilor lui Zarathustra despre conceptele de bine și rău cu principiile neutrosofiei, care se concentrează pe neutralitate și spectrul fenomenelor ideatice, promite să deschidă noi căi de interpretare pentru aceste învățături antice." (S.A. Edalatpanah, ResearchGate, 4 decembrie 2023) —, precum și discuțiile ulterioare, au inspirat această explorare.

Referințe bibliografice

[1] Smarandache, F. (2023). The multialist system of thought (philosophical essay). *Neutrosophic sets and systems*, *61*, 598–605. https://fs.unm.edu/NSS/MultiAlistSystemOfThough.pdf
[2] Smarandache, F. (2023). Introduction to the multineutrosophic set. *Neutrosophic sets and systems*, *61*, 89–99.
[3] Smarandache, F. (2002). *Neutrosophy, a new branch of philosophy*. Infinite Study.
[4] Smarandache, F. (2013). N-valued refined neutrosophic logic and its applications to physics. *Infinite study*, *4*, 143–146.
[5] Smarandache, F. (2017). *Plithogeny, plithogenic set, logic, probability, and statistics*. Infinite Study.
[6] Smarandache, F. (2019). Neutrosophic set is a generalization of intuitionistic fuzzy set, inconsistent intuitionistic fuzzy set (picture fuzzy set, ternary fuzzy set), pythagorean fuzzy set, q-rung orthopair fuzzy set, spherical fuzzy set, etc. *Journal of new theory*, (29), 1–31. http://arxiv.org/abs/1911.07333
[7] Smarandache, F. (2021). *Introduction to plithogenic logic as generalization of multivariate logic* (Vol. 45). Infinite Study.
[8] Smarandache, F. (2023). *Nidus Idearum. Scilogs, XII: seed & heed*. Infinite Study.
[9] Hintze, A. (2013). Monotheism the Zoroastrian way. *Journal of the royal asiatic society*, *24*(2), 225–249. DOI:10.1017/S1356186313000333
[10] Trillas, E. (2011). Lotfi A. Zadeh: On the man and his work. *Scientia Iranica*, *18*(3), 574–579.
[11] Zadeh, L. A. (1997). Toward a theory of fuzzy information granulation and its centrality in human reasoning and fuzzy logic. *Fuzzy sets and systems*, *90*(2), 111–127. DOI:10.1016/S0165-0114(97)00077-8
[12] Zadeh, L. A. (1965). Fuzzy sets. *Information and control*, *8*(3), 338–353.
[13] Klir, G. J., & Yuan, B. (1996). *Fuzzy sets, fuzzy logic, and fuzzy systems: selected papers by Lotfi A Zadeh* (Vol. 6). World Scientific.
[14] Yager, R. R., Ovchinnikov, S., & RM, T. (1987). *Coping with the imprecision of real world: an interview with LA Zadeh* (p. 436). Wiley.
[15] Otay, İ., & Kahraman, C. (2019). A state-of-the-art review of neutrosophic sets and theory. In *Fuzzy multi- criteria decision-making using neutrosophic sets* (pp. 3–24). Springer.
[16] Smarandache, F., & Sahin, M. (2019). *Neutrosophic triplet structures, volume I*. Infinite Study.
[17] Smarandache, F. (2014). *Law of included multiple-middle & principle of dynamic neutrosophic opposition*. Infinite Study.
[18] Smarandache, F. (2023). Law of included infinitely-many-middles within the frame of neutrosophy. *Neutrosophic sets and systems*, *56*(1), 1. DOI:10.5281/zenodo.8194681

[19] Williamson, T. (1994). *Vagueness*. Routledge.
[20] Shapiro, S., & Snyder, E. (2006). *Vagueness and context*. Oxford University Press.
[21] Åkerman, J. (2012). Contextualist theories of vagueness. *Philosophy compass*, *7*(7), 470–480. DOI:10.1111/j.1747-9991.2012.00495.x
[22] Smarandache, F. (2005). Quantum quasi-paradoxes and quantum sorites paradoxes. *Progress in physics*, *1*(1), 7–8. https://fs.unm.edu/PP-01-02.pdf
[23] Boyd, R. N. (2019). Resolution of the Smarandache quantum paradoxes. *Progress in physics*, *15*(3), 182–184. https://fs.unm.edu/ResolutionOfTheSmarandache.pdf
[24] Duchesne-Guillemin, J. (2024). *History & society Zoroastrianism religion*. https://www.britannica.com/topic/Zoroastrianism
[25] Boyce, M. (1975). A history of Zoroastrianism, the early period. In *A history of zoroastrianism, the early period*. Brill.
[26] Boyce, M. (1982). *A history of Zoroastrianism, volume two: under the achaemenians* (Vol. 8). Brill.
[27] Humbach, H., & Ichaporia, P. (1994). *The heritage of Zarathustra : a new translation of his gathas*. Winter.
[28] Insler, S. (1975). *The gathās of Zarathustra* (Vol. 8). Brill.
[29] Crane, T., & Patterson, S. (2012). *History of the mind-body problem*. Routledge.
[30] Boyce, M. (1968). On the sacred Fires of the Zoroastrians. *Bulletin of the school of oriental and African studies*, *31*(1), 52–68. DOI:10.1017/S0041977X00112789
[31] Zaehner, R. C. (1955). Postscript to zurvān. *Bulletin of the school of oriental and african studies*, *17*(2), 232–249. DOI:10.1017/S0041977X00111711
[32] The Editors of Encyclopædia Britannica. (2024). *History & society Ahura Mazdā Zoroastrian deity*. https://www.britannica.com/topic/Ahura-Mazda
[33] Frye, R. N. (2024). *History&Society Cyrus the Great king of Persia*. https://www.britannica.com/biography/Cyrus-the-Great
[34] Schmitt, R. (2010). *The Cyrus cylinder and ancient persia: new perspectives on Iran's past*. British Museum Press.
[35] Ravitch, D. (1990). Multiculturalism E pluribus plures. *The American scholart*, *53*(9), 337–354. http://www.jstor.org/stable/41211801
[36] Maier, J. R. (1997). *Gilgamesh: a reader*. Bolchazy-Carducci Publishers.
[37] Zaehner, R. C. (1955). *Hinduism*. Oxford University Press.
[38] Agócs, T. (2000). The diamondness of the diamond sütra. *Acta orientalia academiae scientiarum hungaricae*, *53*(1–2), 65–77. DOI:10.1556/aorient.53.2000.1-2.4
[39] Nagatomo, S. (2000). The logic of the diamond Sutra: A is not A, therefore it is A. *Asian philosophy*, *10*(3), 213–244. DOI:10.1080/09552360020011277